

Øyedrypping - Dilatasjon, premature og barn opp til 15 år

D47996

 Utgave:
3.03

 Gjelder fra:
25.05.2023

Side 1 av 3

Hensikt og omfang

- Sikre god dilatasjon før øyeundersøkelse. Dråpene gir utvidelse av pupillen og muliggjør bedre undersøkelse av øyebunnen.
- Gjelder for barn 0 - 15 år, inkludert premature.
- Spesifikke tiltak for barn innlagt Nyfødt intensiv er beskrevet i eget avsnitt.
* henviser til ekstra tiltak under avsnitt [Barn innlagt Nyfødt intensiv](#).

Ansvar/målgruppe

- Øyelege/lege har ansvar for å forordne behandling
- Sykepleier har ansvar for at forordnet behandling følges

Handling

Premature og barn frem til 1 år (termin)

- Dråpene bestilt fra apoteket:
 - Cyclopentolat-Fenylefrin APL 0,5% + 0,5% (K-dråper til barn). Holdbare 1 uke etter at flasken er åpnet, oppbevares i kjøleskap. Skal ikke brukes til ny pasient om tuppen av dråpeflasken blir forurenset.
 - Hvis apoteket ikke har Cyclopentolat-Fenylefrin APL 0,5% + 0,5%; se avsnitt [Mangel på Cyclopentolat-Fenylefrin APL 0,5% + 0,5% hos apotek](#) på side 2
- Kontroller barnets navn og fødselsdato
- Gi ev. smertelindring *
- Ca. en time før planlagt undersøkelse:
 - Barnet dryppes med 1 dråpe Cyclopentolat-Fenylefrin APL 0,5%+0,5% (K-dråper til barn). Gjenta dryppingen etter 10 min. (1).
 - Evt. se avsnitt [Mangel på Cyclopentolat-Fenylefrin APL 0,5% + 0,5% hos apotek](#) på side 2
- Avklar med lege om mørkpigmenterte barn skal dryppes med Tropicamide 5mg/ml (endosebeholdere), 1 dråpe i hvert øye, 30 min. før undersøkelsen (2,3).
- Dryppeteknikk: *
 - Trekk nedre øyelokk forsiktig ned, og drypp 1 dråpe i hvert øye på innsiden av nedre øyelokk
 - Tørk bort all overflødig væske med kompress for å begrense systemisk eksponering.
- Både dråper og undersøkelse kan utløse bradykardi eller annen arytmi, og barnet kan bli trøtt av dråpene:
 - På Øye poliklinikk bestemmer ansvarlig lege om barnet skal dryppes en eller to ganger ved reaksjon tidligere

Barn innlagt Nyfødt intensiv

- **Smertelindring ***
 - Gi alltid Paracet 30 min. før drypping, som forordnet.
- **Dryppeteknikk ***
 - Etter applikasjon av øyedråpen; trykk fingeren på tårekanalen i øyekroken i minst 1 minutt (K-dråper til barn) (2) og 3 minutter (Tropicamide) (3).
- Skjerm barnet mot sterkt lys i to timer fra første drypping.
- Premature barn overvåkes med pulsoksymeter fra barnet dryppes, under undersøkelsen og to timer etterpå.

Barn over 1 år (termin) til 15 år

- Dryppes med minims Cyklopentolat 1%
- Ved mørk iris, ev. supplere med minims Tropicamide, konferer med lege

Mangel på Cyclopentolat-Fenylefrin APL 0,5% + 0,5% hos apotek

Elverum

- Benytt Cyclopentolat 0,5% og Phenylephrin/Metaoxedrin 10%
 - Åpne en minims Cyclopentolat 0,5%, og sprut i plastpakningen.
 - Drypp to dråper Phenylephrin/Metaoxedrin 10% i plastpakningen.
 - Sug opp innholdet med den tomme Cyclopentolat-hylsen.
 - Drypp 1 dråpe i begge øyne, gjenta etter 5 minutter.

Lillehammer

- Bestill fra Apotek: Cyclopentolat 0,5% og Fenylefrin 0,5%.
 - Trekk opp 0,5 ml i 1 ml steril sprøyte. Sett på navnelapp «K-dråper til barn»
 - Drypp 1 dråpe i begge øyne, gjenta etter 10 minutter.

Referanser

[SI/17.04-53](#)

Nyfødt - Metodebok i nyfødtmedisin

1. Austeng D, Lindqvist S. Retningslinjer for screening av retinopathi hos premature. Nasjonal kvalitetshåndbok for oftalmologi. [Internett] 2020 [hentet 25.05.2023]. Tilgjengelig fra: <https://www.helsebiblioteket.no/retningslinjer/oftalmologi/smabarnsoftalmologi/retningslinjer-for-screening-av-retinopathi-hos-premature>
2. Relis. Bruk av cyklopentolat-, tropikamid- og fenylefrin øyedråper til ammende. [Internett] 2020 [hentet 25.05.2023]. Tilgjengelig fra https://relis.no/sporsmal_og_svar/6-12356?source=relisdb
3. Felleskatalogen. Legemidler på godkjeningsfritak. [Internett] 2020 [hentet 25.05.2023]. Tilgjengelig fra <https://www.felleskatalogen.no/medisin/godkjeningsfritak/preparatliste>

